GRIFFIE

POSTBUS 9900
1201 GM HILVERSUM
BEZOEKADRES:
DUDOKPARK 1

Aan de leden van de gemeenteraad van Hilversum

DATUM 20 juni 2023

BEHANDELD DOOR Menno Bouw

TELEFOON 035 629 2865

BETREFT Advies audit- en rekeningcommissie inzake Meerjarenperspectief Gebiedsontwikkelingen 2023

Geachte raads- en commissieleden,

Op 5 juni 2023 heeft de audit- en rekeningcommissie (hierna: ARC) de Meerjarenprognose Gebiedsontwikkelingen 2023 (hierna: MPG) behandeld in aanwezigheid van wethouder Scheepers. De ARC adviseert de gemeenteraad met betrekking tot het openbare gedeelte van de MPG. De geheime bijlage wordt in dit advies buiten beschouwing gelaten.

Aangezien er maar twee dagen zaten tussen de ARC en de behandeling in de gezamenlijke commissie van 7 juni lukte het niet om op tijd een adviesbrief te sturen. Bovendien is de geheimhouding op de MPG pas op 14 juni is opgeheven, waardoor het nu pas mogelijk is om er een openbare brief over te schrijven. Inmiddels heeft de gezamenlijke commissie de MPG al behandeld en de raad geadviseerd het onderwerp zonder debat te behandelen op 21 juni. Toch geeft de ARC de raad graag nog enkele aandachtspunten mee.

Moment van aanbieding
Het voorstel was om de MPG jaarlijks voorafgaand aan de behandeling van de voorjaarsnota aan de gemeenteraad aan te bieden. Dit is dit jaar voor de eerste keer gelukt. De ARC gaat ervan uit dat het college deze planning vanaf nu jaarlijks kan realiseren. In de praktijk blijkt dat de behandeling van de MPG in een drukke periode valt, tegelijkertijd met de jaarstukken en voorjaarsnota. Daarom zou het wat de ARC betreft fijn zijn de MPG een maand eerder te behandelen. Op die manier is er bij de voorjaarsnota nog steeds een actuele MPG, maar hoeven de onderwerpen niet in dezelfde vergadercyclus besproken te worden.

Actuele cijfers
De ARC merkt op dat ze de MPG zo actueel mogelijk zouden willen zien. Bij het opstellen van het document kan echter alleen uit worden gegaan van besluiten die al door de raad zijn genomen. Het college geeft daarnaast aan dat het niet lukt om tweemaal per jaar een MPG op te stellen of om bij grote projecten een doorrekening te doen van de impact op de MPG. Wel wordt bij raadsvoorstellen over projecten een uitvoerige businesscase opgesteld om inzicht te geven in het financiële plaatje en wordt er een passage in de programmabegroting geweid aan de ontwikkelingen van de MPG.

Voorspellingshorizon
In de ARC-vergadering werd gevraagd waarom er maar tien jaar vooruitgekeken wordt in de MPG. Uit het antwoord van de wethouder bleek dat tien jaar een realistisch maximum is voor een voorspelling over grondexploitaties. Er wordt in die periode gerekend met een kostenstijging van 6% per jaar. Dat is een realistische benadering, want de economie kent pieken en dalen; sommige jaren zal de kostenstijging hoger uitvallen en sommige jaren lager.

Inzicht in knoppen om aan te draaien
De MPG is als instrument tot stand gebracht om risico's inzichtelijk te maken bij grootschalige gebiedsontwikkelingen, de raad inzicht te bieden in te maken keuzes binnen deze ontwikkelingen en de raad inzicht te bieden in de financiële impact daarvan. Daarbij houdt het college rekening met de kaders die de raad heeft gesteld. Buiten deze vastgestelde kaders kan de raad ook aan bepaalde (politieke) knoppen te draaien: Hoe hoog mag er worden gebouwd? Welk percentage sociale huurwoningen hanteren we? Bouwen we binnenstedelijk of ook in de natuur? Welke ruimte is er om alternatieve financieringsmethoden toe te passen? Enzovoorts. De ARC wil benadrukken dat dit nu geen onderwerp van discussie is, maar dat het wel binnen de sturingsmogelijkheden van de raad valt.

Stresstest en kengetallen
De ARC is blij dat de MPG is verrijkt met een stresstest. Deze stresstest is doorontwikkeld met gebruikmaking van de drie belangrijkste kengetallen die de VNG hanteert om de financiële gezondheid van gemeenten te beoordelen: de schuldquote, de grondexploitatie en de solvabiliteit. De schuldquote en grondexploitatie zitten in categorie A. De solvabiliteitsratio zakt in de stresstest net naar categorie C. Dat voldoet niet aan de unanieme opdracht die de raad in motie M21/87 aan het college heeft gegeven om haar structurele financiële beleid op zodanige wijze in te richten dat het bereiken van de meest risicovolle signaleringswaarde, categorie C, wordt voorkomen.

Bij een lage solvabiliteit is sprake van veel vreemd vermogen in verhouding tot het eigen vermogen. De mate van vrijheid om met tegenvallers om te gaan is dan beperkt, omdat de begroting vol zit met afschrijvingen en rente. Voor een gemeente is de solvabiliteit echter een minder belangrijk getal dan voor bedrijven. Gemeenten worden door hun solvabiliteitsratio immers niet beperkt in hun toegang tot de kapitaalmarkt: via de Bank Nederlandse Gemeenten blijft lenen mogelijk, ook bij een lage solvabiliteit. De schuldquote is voor gemeenten veel belangrijker. Dit cijfer zegt of de gemeente in staat is om de kosten voor schulden te dragen.

In de ARC-vergadering is ook gesproken over de verschillende categorieën waarin de kengetallen kunnen vallen. Er is nu geen aanleiding om andere waarden te hanteren dan de VNG voorstelt, maar de ARC wil het er op een later moment nog wel uitgebreider over hebben.

Hoogachtend,
De audit- en rekeningcommissie,

de secretaris, de voorzitter,

M.N. Bouw G.J. Postma